

3. Хмельницька О. С. Коучинг як сучасна технологія підвищення ефективності навчального процесу. *Молодий вчений*. № 6 (46). 2017. С. 315-319.

Mariola Badowska

doktor nauk, adiunkt Akademii Humanistycznej
im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusk

NAUCZYCIEL AKADEMICKI W OBLCZU MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA WSPÓŁCZESNYCH MASS MEDIÓW W PROCESIE NAUCZANIA

Mass media, zwane inaczej środkami masowego przekazu, od dawna są nieodłącznym elementem naszego życia. Przez wiele lat głównym medium przekazu były książki, prasa, radio i telewizja (media tradycyjne), jednak wraz z rozwojem technologii informatycznych, najbardziej rozpowszechnionym medium stały się media elektroniczne, a głównie internet dzięki któremu, każdy ma dostęp do bogatego zasobu informacji i rozrywki, a także swoistej aktywności; m. in. poprzez możliwość bezpośredniej komunikacji, tworzenia i przekazywania wiadomości, umieszczania swoich wypowiedzi i komentarzy.

Współczesna technologia informatyczno-komunikacyjna staje się coraz bardziej popularnym narzędziem wykorzystywanym przez młode pokolenie. Dlatego jedną z ważniejszych kompetencji nauczyciela akademickiego jest umiejętność posługiwania się nowymi programami i aplikacjami, które mogą służyć jako narzędzia wspierające proces nauczania i uczenia się osób studiujących. Zastosowanie nowoczesnych technologii wymusza konieczność ciągłego doskonalenia swoich umiejętności w tym zakresie, ale także wymaga od nas odchodzenia „od transmisyjnego modelu nauczania» [1], przeformułowania tradycyjnej roli nauczyciela jako przekazującego wiedzę - w kierunku mentora,

partnera dzielącego się doświadczeniem, inspiratora i pomocnika osoby studiującej, w procesie zdobywania przez nią wiedzy i w jej autonomicznym rozwoju.

Dzisiaj mamy wiele przykładów na to, że młodzi ludzie chętnie korzystają z technologii cyfrowych, co nierzadko wiąże się z niewłaściwym, a wręcz szkodliwym ich wykorzystywaniem [2]. Stąd od wielu lat przyświeca nam idea, by wdrażać nowe technologie edukacyjne i edukację medialną na kierunkach pedagogicznych, by przyszli pedagodzy i nauczyciele zostali wyposażeni w kompetencje cyfrowe [3, s. 4-13; 4, s. 7-8]. Lecz by sprostać temu zadaniu, my nauczyciele akademicy, także musimy rozwijać własne kompetencje cyfrowe i tworzyć nowoczesne zasoby edukacyjne dostosowane do nowej formy kształcenia.

Różnorodność narzędzi technologicznych które mogą być wykorzystane do realizacji zajęć akademickich stale się zwiększa. Oprócz możliwości używania różnorodnego sprzętu (komputery, laptopy, rzutniki, tablety, tablice interaktywne itp.), z roku na rok poszerza się oferta programów i aplikacji, które z powodzeniem mogą zastąpić i/lub uzupełnić tradycyjną formę przekazu. Dlatego pojęcie przestrzeni edukacyjnej ulega rozszerzeniu i przeobrażeniu, bo obecnie to już nie jest jedynie miejsce fizyczne w murach uczelni, ale również przestrzeń wirtualna definiowana i

tworzona na potrzeby słuchaczy/uczestników procesu edukacyjnego. Współczesna przestrzeń edukacyjna ulega wirtualizacji, dzięki temu osoba ucząca się może uczyć się w dowolnym miejscu i czasie oraz korzystać z bogatych internetowych zasobów informacyjnych [5].

Na wzrost znaczenia tzw. hybrydowych metod kształcenia ze względu na powszechność wykorzystania urządzeń informatyczno-komunikacyjnych przez młode pokolenie osób uczących się zwrócili uwagę - w swoim ostatnim raporcie z 2015 roku - eksperci analizujący tendencje i wpływ nowych technologii na edukację. Ich zdaniem niezbędne staje się wykorzystanie nowoczesnych technologii w kształceniu na uczelniach. Obecnie to obowiązkowy element, który powinien być wykorzystany przy planowaniu zajęć dla poszczególnych przedmiotów, gdyż media teleinformatyczne stały się „bramą do osobistej pracy i środowiska uczenia się, które ułatwiają eksplorację nowych przedmiotów w indywidualnym tempie dla każdego ucznia» [6].

Dostrzegając studenckie potrzeby, a także zalety nowych mediów, wielu nauczycieli zaczęło je stosować w swojej pracy dydaktycznej, co przyczyniło się do również do stopniowego rozwoju nauczania na odległość. Jako przykład kompleksowego i nowoczesnego podejścia do kształcenia, wskazuję Uniwersytet M. Kopernika w Toruniu, w którym wychodząc naprzeciw potrzebom osób uczących się i dostrzegając zalety uczenia na odległość - utworzono nowy kierunek: pedagogika medialna w systemie e-learning [7; 7]. Jak czytamy na stronie - to pierwsze w Polsce studia stacjonarne wykorzystujące w szerokim zakresie metody i techniki kształcenia na odległość, uczące absolwenta praktycznego posługiwania się mediami i technologiami informacyjnymi, jako narzędziami pracy intelektualnej i twórczego samorozwoju, dzięki którym będzie mógł on rozwijać i wdrażać innowacyjne rozwiązania dydaktyczne. Studenci tego kierunku mają możliwość komunikowania się z wykładowcami korzystając z cyfrowych narzędzi komunikacyjnych tj. poprzez system wideokonferencyjny, czaty, fora dyskusyjne, e-maile itp. Nauczyciele akademicki zobowiązani do prowadzenia zajęć ze studentami wykorzystują różnorodne metody online. Są to po 1) metody prezentacji treści takie jak wykłady, opowiadania, pokazy, instruktaże, interaktywne lekcje, mapy myśli; po 2) metody oparte na współpracy czyli realizacja wspólnych projektów, debaty, konkursy online; po 3) metody integracyjne w tym quizy, ankiety, fora dyskusyjne, fora ekspertów, debaty, konkursy, wymiana opinii; po 4) metody rozwijające refleksyjne myślenie jak na przykład ćwiczenia praktyczne polegające na przygotowaniu własnego hasła, sloganu, cyfrowego obrazu - jako wyrażenia swojej wiedzy, własnych odczuć i zrozumienia treści zawartych w kursie danego przedmiotu; po 5) metody angażujące studentów do rozwiązywania prawdziwych problemów - na podstawie analizy konkretnego przypadku; a także po 6) gry i symulacje odwzorowujące rzeczywiste sytuacje, dzięki którym następuje aktywizacja uczestników kursu poprzez gry edukacyjne, wirtualne wycieczki i inne [8]. Ta krótka prezentacja metod pozwala na stwierdzenie, że przed nauczycielem akademickim stoi bardzo trudne zadanie. Musi on rozwijać swoje kompetencje zawodowe umożliwiające mu nauczanie w formie zdalnej tzn. musi opanować wiedzę z zakresu pedagogiki medialnej, nowych mediów i e-learningu.

Zdaje się, że nie możemy tego lekceważyć, bo tendencje do realizowania studiów (nauczania) on-line są nie do zatrzymania. Potwierdzeniem tego wniosku są wypowiedzi osób zajmujących się szkoleniami w wykorzystaniu nowych technologii w edukacji. „Bez e-learningu nie uda Ci się przygotować firmy do zmieniającego się świata. Żyjemy w czasach VUCA i musimy przygotować się na zmiany» [9]. O podobnych tendencjach mówią międzynarodowi eksperci podkreślający wpływ i wartość nowoczesnych technologii w szkolnictwie wyższym [10].

Jak ogromna jest dynamika oraz wpływ nowych mediów i technologii cyfrowych na metody i techniki kształcenia, możemy przekonać się czytając najnowsze doniesienia ze świata. Obecnie coraz powszechniej stosowane są szkolenia XR, które opierają się na wirtualnych symulacjach i aplikacjach mobilnej rzeczywistości rozszerzonej, co umożliwia uczącym się ćwiczyć swoje umiejętności w wirtualnym środowisku symulującym rzeczywiste sytuacje [11]. Czy niedługo zaczniemy stosować również te technologie na naszych uczelniach? Czas pokaże.

Bibliografia

1. Plebańska M., Nauczyciel kluczową technologią w szkole – cyfrowe kompetencje nauczycieli /dostępny: <http://edukacjananowo.pl/nauczyciel-kluczowa-technologie-w-szkole-cyfrowe-kompetencje-nauczycieli1/>. - Warszawa, 2016.
2. Miłosz M., Truszczyńska L., Mass media w edukacji dla zrównoważonego rozwoju, w: Tanaś V., Welskop W. (red.), Mass media we współczesnym świecie, Łódź: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu i Nauk o Zdrowiu, 2019. – 199-205 s.
3. Jasiewicz J., Filiciak M., Mierzecka A., Śliwowski K., Klimczuk A., Kisilowska M., Tarkowski A., Zadrożny J., Ramowy katalog kompetencji cyfrowych. - dostępny: https://cppc.gov.pl/images/uploads/zal.-13-Ramowy_katalog_kompetencji_cyfrowych.pdf
4. Załącznik nr 12a propozycja nowego modelu kształcenia nauczycieli przedszkoli i edukacji wczesnoszkolnej / Zespół przy MNiSW. - dostępny: https://www.ncbr.gov.pl/fileadmin/user_upload/import/tt_content/files/zalacznik_nr_12a_propozycja_nowego_modelksztalcenia_nauczycieli_przedszkolii_edukacji_wczesnoszkolnej.pdf/ . - Warszawa, 2018.
5. Morbitzer J., O nowej przestrzeni edukacyjnej w hybrydowym świecie. - Labor et Educatio 3, 2015. - 411-430 s.
6. NMC Horizon Report: 2015 Higher Education Edition, The New Media Consortium, 2015. – dostęp: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED559357.pdf>
7. Wydział Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu. - dostęp: http://www.edukacja.torun.pl/pedagogika_medialna/
8. Kwiatkowska W., Majewska K., Skibińska M., Pedagogika medialna na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu jako przykład studiów stacjonarnych w formie online / E-mentor nr 1 (68) / 2017. - Warszawa: Szkoła Główna Handlowa /dostęp: <http://www.e-mentor.edu.pl/artukul/index/numer/68/id/1288>
9. Polakowski B., 7 faktów na temat e-learningu, które musisz znać, 2019. – dostęp: <https://bartekpolakowski.wordpress.com/2019/02/24/7-faktow-na-temat-e-learningu-ktore-musisz-znac/>

10. Thalheimer W., Does elearning work? What the scientific research says! 2017. Available at <http://www.work-learning.com/catalog.html>

11. XR Will Save Enterprise \$13.5 Billion In Training Costs, Superdata A Nelson Company, - New York, 2019. https://www.superdataresearch.com/xr-training/?fbclid=IwAR0H72iD3bb5BQqWjrmajQZButiPHmN_bRQABwCva8VbJn-

УДК 371.32

Байдюк Л. М.

викладач-стажист кафедри фахових методик
та інноваційних технологій у початковій школі

Сич М. В.

студентка III курсу факультету початкової освіти Уманського
державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
lubovsoroka17@gmail.com

МОДЕЛЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЯК ОСНОВА МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА

Процес підготовки майбутнього вчителя зумовлений модернізацією освітніх процесів та потребує постійного вдосконалення. Вимоги, що висуває сучасність, зростають, і вчителю все складніше виконувати обов'язки та функції, покладені на нього суспільством. У зв'язку з цим професійна підготовка педагога підлягає глибокому, поетапному аналізу; вводяться нові навчальні дисципліни, апробуються розроблені спецкурси, пропонуються інноваційні навчальні та виховні технології. Серед цих заходів особливе місце займає моделювання педагогічних ситуацій як засобу підготовки студентів до соціалізації учня початкової школи. Моделювання широко використовується в різноманітних галузях науки, техніки, виробництва і є однією із характерних особливостей пізнання об'єктивної дійсності. Однак у філософській літературі воно трактується як метод наукового пізнання, який спроможний узагальнити в собі теоретичне й емпіричне, індукцію і дедукцію. Моделювання як метод навчання відоме в методиках природничо-математичного спрямування, зокрема як математичне, фізичне чи комп'ютерне моделювання.

Розглянемо поняття *моделювання*. Під моделюванням розуміють дослідження об'єктів пізнання за їх моделями, побудову і вивчення моделей реально існуючих об'єктів. Необхідність у методі моделювання виникає тоді, коли дослідження безпосередньо самого реального об'єкта неможливе або виникають труднощі у зв'язку з недоступністю об'єкта, певних етичних обмежень або великих витрат (часових, трудових, фінансових та ін.).

Оскільки метод моделювання тісно пов'язаний зі створенням певних моделей, а процес дослідження за допомогою цього методу базується на здатності людини до абстрагування, то процес моделювання можна вважати різновидом абстрактно-логічного пізнання.

Для розкриття поняття моделювання в педагогіці та психології